

LIMEN

El centre d'art i cultura com a institució total

Un projecte del Grup d'Etnografia dels Espais Públics de l'Institut Català d'Antropologia

Justificació teòrica

1. Una reflexió sobre els llindars entre l'art i la vida

L'Institut Català d'Antropologia, a través del seu Grup d'Etnografia dels Espais Públics, porta temps procurant formalitzacions i propostes de discussió a propòsit de la relació entre creació artística i vida urbana. És en aquest àmbit que l'ICA ha dut a terme diverses iniciatives que impliquen la col·laboració entre antropòlegs i creadors en ordre a contemplar de manera crítica el que alguns entenem com a divorci entre art i vida quotidiana, esferes que percebem com a separades i sols minsament comunicades entre si per la gestió d'una minoria d'especialistes. D'aquesta feina d'intercanvi i comunicació és una mostra el Festival Liliput, que el nostre Grup va animar les edicions 2009 i 2010 i que enguany ha assolit ja la seva plena autonomia (festivalliliput2011.blogspot.com/).

En aquesta oportunitat, i a través del projecte LIMEN, l'ICA ha convocat i ha obtingut la complicitat d'un seguit d'institucions culturals del país amb l'objectiu de pensar i fer pensar de nou sobre aquesta qüestió. Ho fa per mitjà d'un seguit de conferències que entre octubre i desembre de 2011 tenen com a escenari el Campus Raval de la Universitat de Barcelona, i en les que s'estan analitzant casos com els de Buenos Aires, Lisboa, Praia, Londres o Medellín, i una aposta expositiva que, des de l'1 de desembre de 2011 i fins acabar l'any, es simultàniament a la Fundació Tàpies, al MACBA, a Arts Santa Mònica, a Barcelona; a Can Xalant, a Mataró; a AcVic, a Vic, així com als centres de CaixaForum Barcelona, Tarragona, Lleida, Palma i Girona. La iniciativa ha comptat amb el suport de la Universitat de Barcelona, el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) i l'Obra Social "La Caixa".

Les premisses a partir de les quals hem treballat –la denúncia del que pensem que és una distància creixent imposada entre art i societat, la vindicació de la naturalesa creativa de la vida ordinària– condueixen a una interpellació formulada des de dues perspectives que el projecte LIMEN fa coincidir. D'una banda la de d'unes ciències socials de l'art –entre elles l'antropologia– que han insistit en advertir de la funció còmplice del museu en certes estratègies de dominació política, de depredació econòmica i de control social. De l'altra, la vella vocació desemascaradora de bona part de les avantguardes artístiques i dels moviments socials i polítics més crítics, que porten dècades evidenciant la tendència dels sectors hegemònics de la societat a segrestar o monitoritzar la creativitat humana per fer d'ella una font de legitimitat simbòlica, quan no un simple negoci.

LIMEN és, per tant, un assaig en ordre a pensar i fer pensar de quina naturalesa i quina és la funció d'aquesta compartimentació radical que avui considerem que s'implanta entre l'activitat ordinària als carrers i els territoris

tancats consagrats a l'art i la cultura, segregats espacialment en espais superespecialitzats en els que expressions de la capacitat humana de generar mons són conservades i protegides d'un exterior pressuposat com a indiferent, quan no hostil.

Aquesta proposta de reflexió compartida sobre els murs que, literalment, separen uns *a dins* en els que l'art i la cultura reben el dret a existir plenament, i un *a fora* irrellevant i prosaic del que la bellesa i la intel·ligència han de ser protegides, ha rebut el títol de LIMEN, en referència precisament als espais d'intermediació i pas entre estàncies o entre exterior i interior. Recordeu que Limen –o també Limentinus– és una de les divinitats romanes menors, encarregada de vigilar els marcs de les portes i les finestres. Invocar-lo protegia de les visites inesperades o indesitjables. Al costat de Cardea i Fòrcul rebia també l'encàrrec de defensar de les incursions dels estriges, esperits malèfics que de nit entraven a les cases per xuclar-li la sang als nens. En antropologia simbòlica, i a partir de l'obra d'Arnold Van Gennep, s'utilitza el terme "limen" per a designar l'etapa intermèdia d'un ritus de pas. En les iniciacions rituals, la fase liminar o liminal és aquella per la que travessa el neòfit que és mostrat com havent ja sortit del lloc social on estava, però sense haver assolit encara aquell que l'espera. El transeünt ritual és ubicat, en aquest moment del ritu, en una situació indefinida, sense estructura, feta d'ambigüitats i ambivalències i poblada de tota mena monstres i perills.

Limen s'utilitza com a sinònim de lllindar. El qualificatiu *limoïdal* s'aplica a situacions o espais intermedis entre punts estables d'una estructura qualsevol, mentre que *limitaneus* és el nom que rep un ésser fronterer, personatge imaginat com habitant o constituent un límit o frontera.

2. Els contenidors culturals en l'era postindustrial

S'ha repetit que el paper que juguen avui les esferes segregades de l'art i la cultura és el d'una mena de culte oficial, una nova edició del que a altres èpoques i societats fores les religions d'Estat, aquelles en les que els poders hegemònics en cada moment dipositaven les claus sobrenaturals de la seva dominació i on escenificaven la seva grandesa. Segurament fou per executar aquesta tasca que la Revolució francesa i totes les revolucions burgeses posteriors reconvertiren espais simbòlics de l'Antic Règim –esglésies, convents, castells, palaus, mansions aristocràtiques...– en museus i altre llocs considerats "de cultura", en el sentit modern del terme, és a dir en el d'un terreny en certa mesura sagrat on el visitant es "cultivador" de si mateix –la *culture* com a conreu, és a dir com a cura d'una potencialitat espiritual humana que es concebuda com a un vegetal preciós que ha de créixer i donar fruites o flors–, però també *cultor*, és a dir, en llatí, persona que ret homenatge als déus.

Aquesta vocació d'aparèixer en tant que llocs al mateix temps de cultiu i de culte és el que justificava la grandiositat dels espais d'art i de cultura, la solemnitat que els hi pertocava com a indrets destinats a esdevenir proscenis d'una nova litúrgia al servei d'una espiritualitat específicament burgesa. I d'ací també la seva funcionalitat als paisatges de les ciutats com a punts forts que volien ser reconeguts per el nou poble fidel o als aspirants a incorporar-se a una nova i ara massiva aristocràcia "cultural" com a continuació i substitució de les antigues seus catedralícies.

De la mà del moviment modern i l'estètica racionalista, els llocs de residència permanent de l'art i la cultura canvien substantivament llur aparença i la relació amb el seu entorn urbà. La sacralitat d'aquestes presències espacials en les que les entitats inefables de la bellesa i la creativitat celebraven llurs misteris pren ara una altra forma. Renuncia a l'arrogant grandiloqüència del que un dia foren palaus o continuaven sent temples i assumeix, com a línia dominant a partir dels anys 40 del segle passat, la que imposa l'edifici que aixopluga el MoMA de Nova York, que serà durant dècades el paradigma i el referent a imitar. El seu estil ja no és el de l'altisonància sobrecarregada heretada del poder eclesial o de l'exhibicionisme de l'antiga noblesa. Ara el model era el white cube, el volum de línies clares i interiors freds que no dissimulava el seu deute formal amb l'asèpsia dels hospitals.

L'era postindustrial i les ideologies postmodernes apunten, a partir de mitjans dels 80, un nou model a l'hora de revestir els dipòsits on la veritat de la bellesa i el millor de l'esperit humà són mantinguts a estalvi de la vida i de la gent. A partir d'aquest moment, l'art i la cultura continuen sent matèries sagrades entorn les quals desenvolupa la seva activitat un nou clergat, però se'ls confereix una tasca encara més estratègica que la de convèncer als mortals de la vacuïtat de llurs vides ordinàries. Ara, a més, a aquestes centralitats se les encomana l'estratègica tasca d'elevant moralment territoris que la reapropiació capitalista de la ciutat ha senyalat abans com a cobdiciables i que seran objecte de diverses dinàmiques de transformació de l'espai urbà en negoci: tematització de barris antics considerats pintorescos o venerables, terciarització de terrenys que un dia foren industrials, gentrificació de centres o perifèries urbanes, deportació de poblacions considerades indesitjables, privatització d'espais que foren públics... En tots els casos s'antulla que la instal·lació d'un contenidor cultural amb voluntat emblemàtica –sovint encarregat a un arquitecte de fama– o inclús l'expansió d'autèntics *clusters* culturals, són elements indispensables en ordre a la redefinició –tot i que caldria dir més aviat redempció– de certs territoris urbans.

És el moment en que irromp la urgència de convertir en punts de conservació i dispensació de veritats culturals el que havien estat determinades instal·lacions industrials, civils, militars, religioses, que ara passaven a albergar autèntiques reserves naturals per al millor de la creació i el saber humans. Tenim ben a prop un munt d'exemples: el Museu d'Art de Sabadell, la Galeria d'Art Antiga Fàbrica Noguera a Beseit, La Farinera de Vic, el Centre de Creació d'Art Escèniques de Can Gassol a Mataró, Can Domènech a Cerdanyola del Vallès, la Fundació Tàpies a Barcelona... El 2008, l'Ajuntament de Barcelona tirava endavant el projecte *Fàbriques per a la creació*, que va presentar com un nou impuls al seu pla de reconversió industrial a través de la generació de nous equipaments culturals polivalents, destinats a "la formació, difusió, experimentació i creació artístiques": Fabra i Coats a Sant Andreu, Illa Philips (Sants-Montjuïc), La Seca (Ciutat Vella), La Escocesa (Sant Martí), La Central del Circ (Sant Martí), l'Ateneu Popular 9 Barris (Nou Barris) i Hangar (Sant Martí), Nau Ivanow (Sant Andreu). De vegades, s'explicita que una antiga fàbrica ha estat reconvertida en "fàbrica cultural", com és el cas de l'Espai Cultural de Roca Umbert, a Granollers.

Però no són sols restes fabrils les que són destinades a la producció i distribució virtual de creació artística i de cultura. També ho són antigues presons, com el MEIAC de Badajoz o el MARCO de Vigo. De vegades la referència pot limitar-se a ocupar antics terrenys carceraris, com la Filmoteca de Barcelona,

ubicada a l'espai del que fou la presó de dones de Barcelona. O casernes, baluards, ciutadelles..., a la manera del MAXXI de Roma, també amb aproximacions a casa nostra, encara que sigui sobre el que foren terrenys militars, com és el cas del Bòlid de Girona. En altres indrets s'ha habilitat fins i tot antics cementiris – al capdavant presons de morts, com les presons són cementiris de vius-, a la manera del CGAC a Santiago de Compostela. De fet, la fredor de propostes arquitectòniques com les de l'Auditori de Barcelona suggereix un colossal fèretre. De vegades podem trobar-nos amb exemples híbrids, com ara fàbriques que foren casernes abans de centres d'art i cultura, com CaixaFòrum Barcelona, o edificis que foren llotges, magatzems industrials, equipaments militars o policials i finalment referents locals de creació cultural, com La Panera de Lleida. Per descomptat que el mode *white cube*, evocant el recinte hospitalari continua vigent en volums de nova planta, com el MACBA de Barcelona. També es continuen reconvertint convents per a fer d'ells centres d'art i cultura actuals: CCCB o el Centre d'Art Santa Mònica, a Barcelona, o Cal Rosal, al Berguedà. El Museu Comarcal d'Olot va ser concebut com a hospici, però va acabar servint, entre altres coses, com a caserna i com asil. El Centre d'Art de Pintura Catalana Carmen Thyssen-Bornemisza va haver de decidir-se, a l'hora de la seva instal·lació a Sant Feliu de Llobregat, entre un antic monestir, un antic hospital o una antiga fàbrica

3. Què és una institució total?

Convents, fàbriques, casernes, hospitals, cementiris, presons... Què tenen en comú totes aquestes construccions que veiem ara reconvertides en museus d'art contemporani o versàtils centres de cultura actual. Sent com són contenidors, què és el que contenen en relació al que van contenir abans? Què conserven del que foren llurs usos i funcions?

La resposta a aquestes qüestions podria partir que aquests establiments que s'acaben d'enumerar foren un dia i en molts casos fins fa poc el que en ciències socials es coneix com a *institucions totals*. Una institució total és –segons el seu principal teòric, Erving Goffman– un espai tancat i aïllat dins del qual viu o passa la major part del temps enclaustrat un col·lectiu humà. Les persones internades a dins tenen la sortida totalment o parcialment restringida i desenvolupen a l'interior del recinte tots els aspectes de la seva vida, intensament vigilats per personal especialitzat. En són exemples les institucions penals, els internats, els hospicis, els asils, els aquarteraments, els vaixells i també les fàbriques. No s'oblidi que va ser per a controlar l'activitat dels obrers treballant que Bentham va idear el seu panòptic, per molt que acabés aplicant-se a la vigilància de persones empresonades.

El concepte d' *institució social* sol aplicar-se a tota instal·lació o instància de confinament, l'organització interna de la qual absorbeix de forma absoluta la vida d'aquells que s'hi sotmeten o són sotmesos a tal encapsulament. A l'interior d'una institució social els passadissos, els vestíbuls i tots els llocs intermedis i de pas són objecte d'una especial atenció, car és en ells on es produeixen la major part de transgressions del regim interior de l'establiment.

4. Sobre l'enclaustrament i la llibert de l'art

El projecte LIMEN es formula, doncs, com una interpel·lació, una pregunta i un emplaçament per al debat. Aquesta reconversió dels que foren espais de tancament en centres i centrals de la intel·ligència i la creació –moltes vegades mantenint el seu antic nom, com explicitant la voluntat de conservar no sols memòria, sinó també significats i funcions– implica acceptar una certa analogia entre el que passava dins de les seves parets i ara? Són els centres d'art i pensament també com petites o grans factories destinades a la producció d'obres i idees en les que una nova i singular classe obrera –l'anomenada “classe creativa”– es posada a treballar, sistema de vigilància panòptica? No s'oblidi que, en efecte, el dispositiu de control ideat per Bentham estava inicialment destinat al centres fabrils, abans de ser aplicat al control sobre la població penitenciària. A més, no sentim parlar cada cop més de “producció cultural”, “infraestructures culturals”, “sector creatiu”? Pocs dubten ara per ara que el moment actual corrobora la tendència de la societat postfordista a contemplar el camp difús de la cultura com una indústria generadora de riquesa, que suscita un nou espectre de relacions empresarials i laborals.

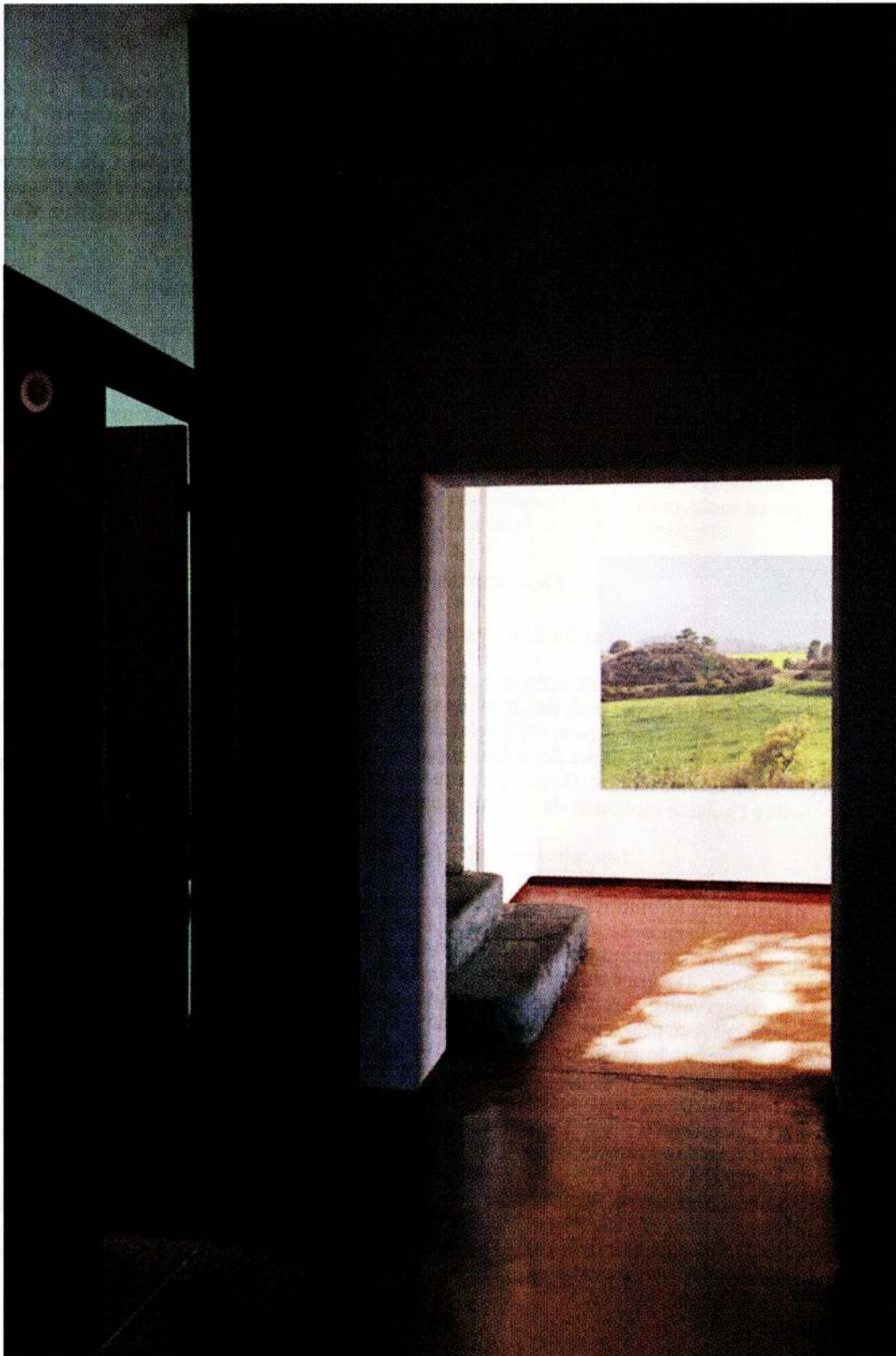
En paral·lel, no és una figura significativament anomenada “curador d'exposicions” la que ens convida a una connexió automàtica amb el tipus d'activitat que es desenvolupa al si dels centres hospitalaris? La funció residencial per a creadors que assumeixen certes institucions culturals, no s'emparentaria amb la de l'internat escolar, el centre de rehabilitació o el correccional, altres variants d'institució total? En general, i més enllà, no serà que s'està explicitant de forma encara més taxativa que com fins ara, l'assumpció de l'art i la creació com un reducte exquisit en exclusiva per a una minoria d'“entesos”, únics en gaudir del contingut d'uns recintes destinats, en la seva finalitat actual, a completar grans operacions urbanístiques o a legitimar i donar prestigi als seus patrocinadors privats o institucionals? Si fos així s'entendria aquesta radicalització de la brutal divisió entre l'art i la vida de la que creiem que la societat capitalista és testimoni i també víctima. Ara és l'obra i sovint àdhuc el mateix creador els que són literalment ingressats –com ingressen els malalts o els presos al seu retir forçat– en el que foren i continuen sent d'alguna manera espais d'internament, d'igual manera que els envans del convent segueixen albergant coses que s'ha volgut apartar de la prosaica mundanitat. Serà casual que una bona part de l'activitat política dissident es desenvolupi avui als museus i centres d'art contemporani, com si trasplantant el qüestionament social i el conflicte al seu interior se'l volgués sostreure del seu espai natural, és a dir del carrer?

No cal dir que les institucions artístiques i culturals podran argumentar en favor de la seva tasca que aquesta se situa just en el camp contrari que el aquí s'assenyala i que és precisament el d'una voluntat de permeabilitat les relacions entre, d'una banda, el creador i llur obra respecte del públic, al mateix temps que fan més porosa la relació entre producció i exhibició. És en aquest context en el que LIMEN desplega la seva proposta de formalització i debat. D'una banda, centres que estan convençuts que estan contribuint a l'acostament dels valors de la creació, la intel·ligència i la bellesa al públic i en constitueixen una aposta per llur concreció en el temps i l'espai, fins i tot potenciant les seves qualitats per a la crítica i l'acció socials. De l'altra, una postura que, hereva de la vella crítica a la institucionalització de la creativitat humana, sosté que mai ha-

via estat l'art tan sotmès i servil com ara, ni mai havia estat tan sever el seu enclaustrament lluny de la societat i la vida.

D'ací que des de les ciències socials es suscití aquesta discussió, que el que fa és demanar a diferents centres de creació una reflexió compartida a propòsit de dues qüestions, la definició de les quals reclama la contribució de l'aparell teòric i conceptual de l'antropologia i la sociologia. D'una banda, la qüestió dels llindars, és a dir els espais que al mateix separen i uneixen compartimentacions socials, en aquest cas l'exterior i l'interior de les institucions consagrades a l'art i el pensament contemporani. De l'altra, el valor dilucidador del concepte d'institució total a l'hora de reconèixer la naturalesa i el paper de llocs que foren d'aquarterament i segrest per confinar al seu interior expressions creatives, per tal d'assegurar-les un aïllament suficient d'un espai exterior que es considera indigne, perillós o potser simplement més lliure.

Nombre de archivo: LIMEN - Justificació teòrica
Directorio: C:\Users\Viena\Documents
Plantilla: C:\Users\Viena\AppData\Roaming\Microsoft\Plantillas\Normal.dotm
Título:
Asunto:
Autor: Viena
Palabras clave:
Comentarios:
Fecha de creación: 17/11/2011 6:45:00
Cambio número: 7
Guardado el: 28/11/2011 7:17:00
Guardado por: Viena
Tiempo de edición: 40 minutos
Impreso el: 29/11/2011 13:54:00
Última impresión completa
Número de páginas: 6
Número de palabras: 2.848 (aprox.)
Número de caracteres: 15.667 (aprox.)

CENTRES D'ART ON S'EXHIBEIX L'EXPOSICIÓ • EXHIBITING ART CENTRES: **Fundació Antoni Tàpies** • C. Aragó, 255 - BARCELONA • **MACBA** • Pl. dels Àngels, 1 - BARCELONA • **Arts Santa Mònica** • C. Santa Mònica, 7 - BARCELONA • **CaixaForum Barcelona** • Av. de Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8 - BARCELONA • **CaixaForum Girona** • C. dels Clotons 19 - GIRONA • **CaixaForum Tarragona** • C. Cristòfor Colom, 2 - TARRAGONA • **CaixaForum Lleida** • Av. Brindell, 5 - LLEIDA • **CaixaForum Palma** • Pl. Weyler, 3 - PALMA (MALLORCA) • **ACVIC** • C. Sant Francesc, 1 - VIC • **Can Kalant** • C. Francesc Layret, 75 - MATARÓ

• ORGANITZADOR

• AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

• AGRÀMENTS

Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya, Hospital Clínic, Parc Sanitari Sant Joan de Déu i Serveis Funeraris de Barcelona

LIMEN

El centre d'art com a institució total

Organitza el Grup d'Etnografia dels Espais Públics de l'Institut Català d'Antropologia. La proposta compta amb el suport de l'Obra Social "la Caixa" i els centres CaixaForum Barcelona, Tarragona, Girona, Lleida i Palma; Fundació Antoni Tàpies; MACBA; Arts Santa Mònica; AcVic de Vic; i Can Xalant de Mataró. També compta amb la col·laboració de la Universitat de Barcelona i del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Comissaris: Manuel Delgado i Andrea Corachán Camús

Contingut i tema

Al vestíbul de cadascuna de les institucions culturals participants ha estat instal·lat un fotomuntatge que il·lustra l'eventual connexió que podria existir entre contenidors d'art i de cultura –museus, grans centres culturals...– i institucions totals, és a dir centres d'internament i control que en molts casos foren els edificis o terrenys en que s'instal·len o l'estètica dels quals evoquen –hospitals, convents, fàbriques, casernes, tanatoris...

Dos eixos principals

Les institucions culturals, les dinàmiques urbanes i el context polític

Es tracta d'una iniciativa que incorpora transversalment i per primer cop fa col·laborar diverses institucions culturals del país, de diferents magnituds i ubicades en contextos locals molt diferents. Per l'èmfasi que es posa en la relació amb els seus territoris, és una bona oportunitat per reflexionar sobre el paper de cada equipament en la seva respectiva dinàmica urbana. Més enllà, les actuals circumstàncies polítiques de segur que convidaran a pensar en veu alta sobre l'horitzó immediat de les polítiques públiques en matèria d'art i de cultura

Les relacions entre l'art, la cultura i la vida

A partir dels fotomuntatges instal·lats a cada centre i els debats que han precedit i acompanyaran l'exposició, LIMEN convida a pensar i fer pensar sobre la compartimentació radical que continua implantada entre la vida als carrers i les construccions tancades consagrats a l'art i la cultura, darrera dels murs de les quals expressions de la capacitat humana de generar mons són conservades i protegides d'un exterior pressuposat com a indiferent, quan no hostil. Particularment, ens preguntem quin és el sentit de la tendència que les darreres dècades s'ha entestat primer en imposar-li a les grans institucions culturals una estètica *whitecube*, que semblava inspirada en l'asèpsia dels hospitals i, després i fins ara mateix, en reconvertir en centres d'art i de cultura el que havien estat instal·lacions fabrils, penitenciàries, militars, religioses..., que solen conceptualitzar-se com a institucions totals, és a dir espais d'enclaustrament en l'interior dels quals els individus confinats eren sotmesos a vigilància constant.

Una manera, com es veu, de preguntar-nos fins quin punt molts centres d'art i de cultura no continuen sent d'alguna manera el que foren: fàbriques, convents, hospitals, casernes, indrets emmurallats a l'interior dels quals l'art i la cultura són fiscalitzats i sotmesos a un control permanent, potser per preservar-los d'una vida real amb la que cada cop tenen menys a veure.

Convocatòria de premsa

L'Institut Català d'Antropologia presenta a CaixaForum Barcelona el projecte 'Limen, el centre d'art com a institució total'

Es tracta de la primera exposició a Catalunya que utilitza els vestíbuls dels centres culturals per a instal·lar-hi fotomuntatges tot convidant a la reflexió

El proper **dijous 1 de desembre**, a les **12.30 h**, se celebrarà a **CaixaForum Barcelona** (Av. Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8), la **roda de premsa** de presentació del projecte *Limen, el centre d'art com a institució total*. L'acte comptarà amb la presència de l'antropòleg **Manuel Delgado** i l'artista visual **Andrea Corachán Camús**, comissaris del projecte.

La proposta, que es podrà visitar a diversos espais culturals de Catalunya **del 2 al 31 de desembre**, convidarà a reflexionar sobre les **analogies entre els grans contenidors urbans d'art i cultura** -museus i centres culturals...- i **les institucions totals, centres d'internament**, és a dir, hospitals, fàbriques, presons, etc. Limen comptarà amb un cicle de taules rodones on es debatrà la relació entre aquests dos tipus d'instal·lacions, i una exposició d'un seguit de fotomuntatges que s'exhibiran als vestíbuls dels centres d'art participants.

Limen, el centre d'art com a institució total és un projecte organitzat pel Grup d'Etnografia dels Espais Públics de l'Institut Català d'Antropologia (ICA). Després de l'èxit de la iniciativa **Lilliput**, festival artístic a quioscos de porteries que enguany ha celebrat la seva tercera edició, l'ICA ha decidit, tot seguint l'aposta per l'art en llocs de pas, emprendre aquest nou projecte, Limen.

La proposta compta amb el suport de l'Obra Social "la Caixa" i els centres CaixaForum Barcelona, Tarragona, Girona, Lleida i Palma; Fundació Antoni Tàpies; MACBA; Arts Santa Mònica; AcVic de Vic; i Can Xalant de Mataró. També compta amb la col·laboració de la Universitat de Barcelona i del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Contacte:

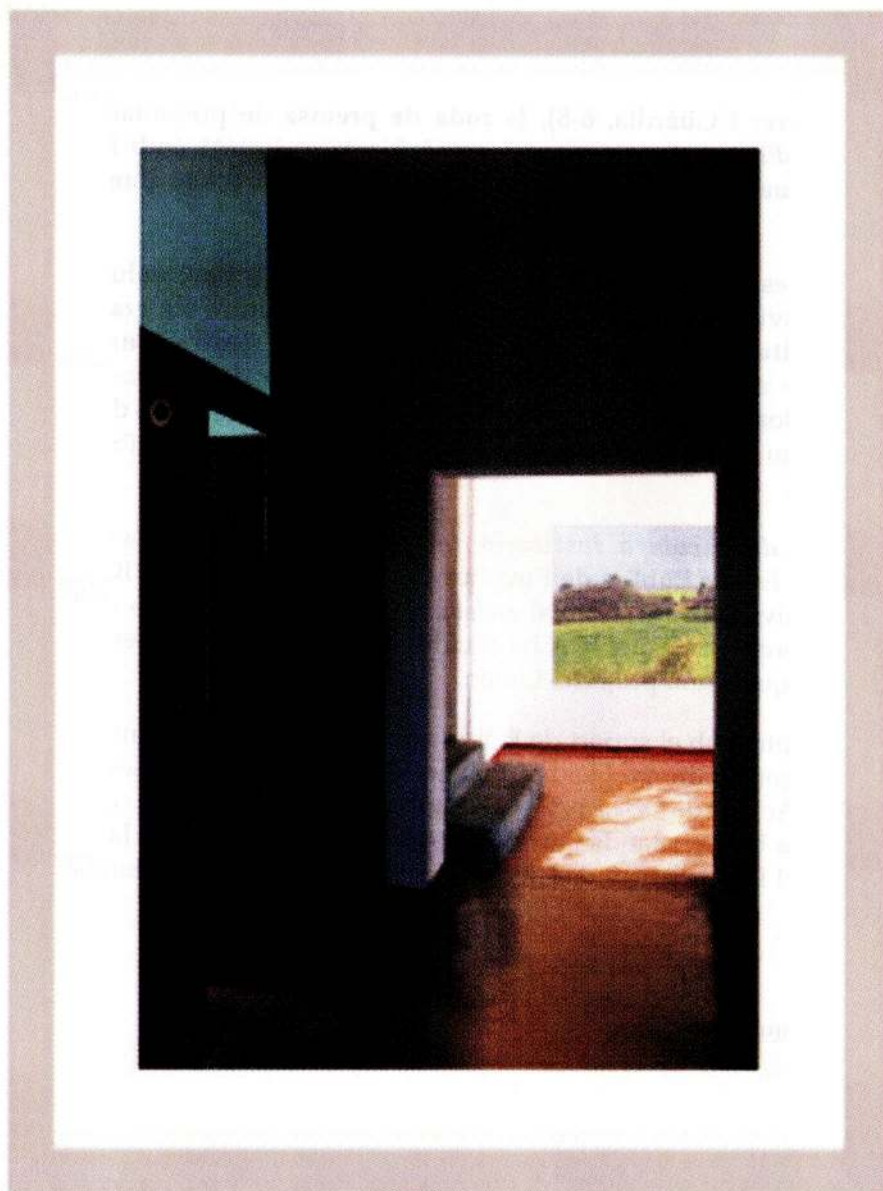
Verònica Miquel

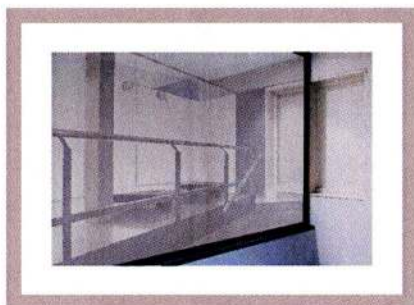
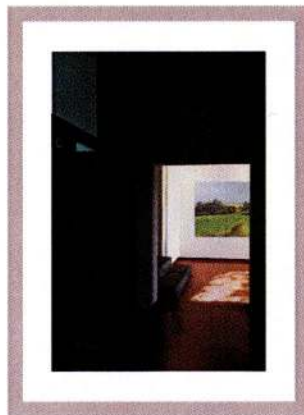
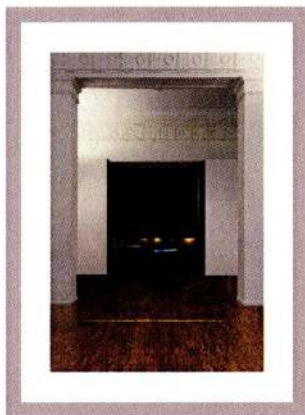
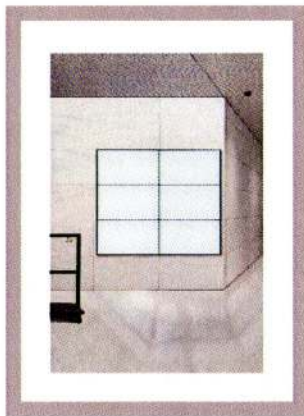
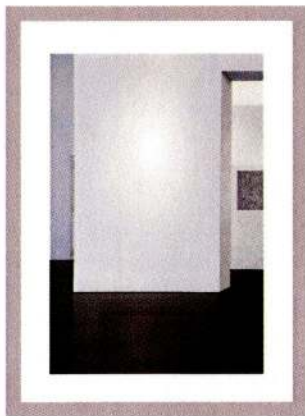
639 387 383

veromiquel@4lcomunicacion.com

DEL 02 AL 31 DE DESEMBRE

01	02	03	04
05	06	07	08
09	10		

- 01 • MACBA
- 02 • CAIXAFORUM BARCELONA
- 03 • CAIXAFORUM GIRONA
- 04 • CAIXAFORUM LLEIDA
- 05 • CAIXAFORUM TARRAGONA
- 06 • CAIXAFORUM PALMA
- 07 • ACVIC
- 08 • CAN XALANT
- 09 • FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES
- 10 • ARTS SANTA MÒNICA

Projecte que convida a reflexionar sobre les eventuais analogies existents entre els grans contenidors urbans d'art i de cultura -museus, centres culturals...- i les institucions totals, espais destinats a confinar persones i sotmetre-les a un escrutini permanent: presons, centres psiquiàtrics, casernes, hospitals, cementiris, convents, reformatoris... La proposta combina un cicle de taules rodones on es debat la relació entre aquests dos tipus d'instal·lacions d'internament amb l'exposició d'un seguit de fotomontatges que s'exhibeix simultàniament als vestibulats de diversos centres d'art a Catalunya: la Fundació Antoni Tàpies, el Museu d'Art Contemporani de Barcelona, Arts Santa Mònica, els CaixaForum Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona, Palma de Mallorca, Can Xalant Centre de Creació i Pensament Contemporani i ACVIC Centre d'Arts Contemporànies.

La dimensió expositiva del projecte es compon de deu imatges en les quals apareixen retratats els centres d'art i cultura que acullen la mostra. Cadascuna d'aquestes imatges es correspon amb la vista del propi espai on s'exhibeix, amb el que manté una relació visual diferent per a cada cas. En uns casos el que es mostra és la vista preferent de l'espectador davant la peça -la pròpia paret on està col·locada i altres objectes integrats en el camp visual de qui la contempla-, en d'altres el que apareix és una perspectiva lateral des de la mateixa posició o el que veuria l'espectador si li girés l'esquena al fotomontatge. Finalment, d'altres imatges representen vistes d'espais anteriors a l'immediat de l'obra, com els que ens trobem fent el recorregut natural des de l'entrada al museu. La sèrie s'organitza com un calidoscopi atòpic: una imatge serial que demostra certa continuïtat tot i les rotacions exercides en la relació que es dona entre la ubicació de la peça i l'espai museístic que es representa.

Totes les imatges comparteixen una tendència compositiva marcada per la repetició de figures rectangulars de diferents mides, que se superposen o es perfilen a mode d'obertures i sovint coincideixen amb elements arquitectònics i de decoració interior que serveixen de límit o de lloc de pas entre l'exterior i l'interior del recinte. Hi apareixen objectes que ens remetien als dispositius propis de les exposicions d'art: parets blanques, vitrines, expositors, cartells de senyalització... als que s'han intercalat fragments d'imatges preses a diversos espais de tancament d'éssers humans: el Centre Penitenciari Quatre Camins i el Centre Penitenciari de Joves, al Vallès Oriental; a Barcelona, els tanatoris de Sant Gervasi, de Les Corts i de Sancho de Àvila, a més d'una planta de salut mental de l'Hospital Clínic. També alguns pavellons del Parc Sanitari Sant Joan de Déu, a Sant Boi. Aquests espais van ser retratats organitzant-hi una mirada transversal a tots ells i als centres d'exposició, sempre es mostren buits i la llum hi juga un paper protagonista.

This project is an invitation to reflect on existing eventual analogies between large urban art and culture containers -museums, cultural centres...- and total institutions. Spaces destined to confining people and subjecting them to permanent scrutiny: prisons, psychiatric centres, barracks, hospitals, cemeteries, convents, reformatories... The proposal combines both a cycle of round table debates about the relationship between these two types of confinement spaces and a simultaneous exhibition of a series of photomontages in entrance halls of several art centres in Catalonia: Fundació Tàpies, Museu d'Art Contemporani de Barcelona, Arts Santa Mònica, CaixaForum Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona and Palma de Mallorca, Can Xalant Centre de Creació i Pensament Contemporani de Martarró and ACVIC Centre d'Arts Contemporànies.

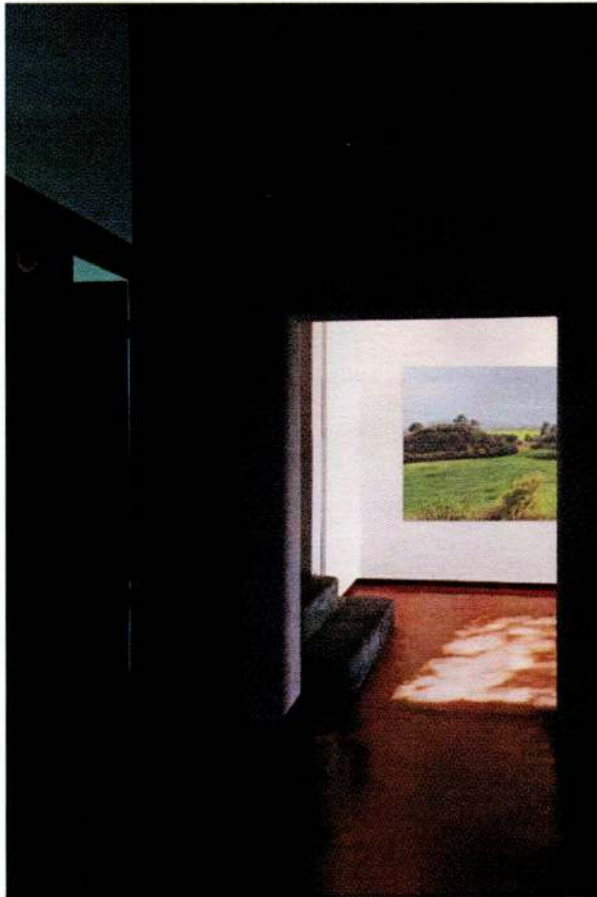
The project's exhibiting dimension is composed of ten images depicting the culture and art centres hosting it. Each of these images corresponds to views of the same space in which they are exhibited, with different visual relationships in each case. Some show the main view the spectator would have facing the piece -the wall displaying it as well as other objects in the visual field of the person watching-, others show a lateral perspective from the same position or what the spectator would see if positioned turning their back to it. Finally, other images depict adjacent previous spaces to the artwork, such as those we would find following the natural path from the museum's entrance. The series is organised as a non-topical kaleidoscope: a serial image demonstrating certain continuity despite the exerted rotations in the relationship between the artwork's location and the exhibiting space it represents.

All images share a trend in composition marked by the repetition of differently sized rectangular figures. These are either superimposed on each other or shaping gaps, often coinciding with interior decoration and architectural elements serving as borders or ways of passage between the outside and the inside of the site. Objects reminding us of art exhibition displays appear: white walls, glass cabinets, display stands, signalling... these are interspersed by fragments of images taken in several spaces designed for the confinement of human beings: Quatre Camins and Centre Penitenciari de Joves prisons in the Vallès Oriental region; the Sant Gervasi, Les Corts and Sancho de Àvila morgues in Barcelona, as well as a mental health wing in Hospital Clínic and some of the pavilions of Parc Sanitari Sant Joan de Déu in Sant Boi. These spaces were photographed by viewing them transversally together with the exhibiting centres. They are always shown empty and light plays a leading role.

DEL 02 AL 31 DE DESEMBRE

UN PROJECTE DEL GRUP D'ETNOGRÀFIA DELS ESPAIS PÚBLICS DE L'INSTITUT CATALÀ D'ANTROPOLOGIA

CONSESSARIAT: MANUEL DELGADO I ANDREA CORALHÁN CAMIUS
 COORDINACIÓ DE LES SESSIONS DE DEBAT: MANUEL DELGADO
 ARTISTA VISUAL: ANDREA CORALHÁN CAMIUS
 DISENY EXPOSITIU: ROGER P. GIRONÉS
 GRAFISME: ROGER P. GIRONÉS
 FOTOGRAFIA: BURKHARD SCHITNY, TOMAS MONIES, ALBERT SENTÍS
 RETOC FOTOGRAFIC: ANDREA RESMINI
 TRADUCCIÓ A L'ANGLÈS: AMAIA ARCOIS
 PRODUCCIÓ: RICARD TERRES

DEL 02 AL 31 DE DESEMBRE

La Fundació Antoni Tàpies i l'Institut Català d'Antropologia us conviden al debat que inaugurarà el cicle de taules rodones i l'exposició de fotomuntatges als vestíbuls de diverses institucions culturals a Catalunya, en el marc del projecte **LIMEN. EL CENTRE D'ART COM A INSTITUCIÓ TOTAL**, aquest dijous 1 de desembre de 2011, a les 19.00 h a la Fundació Antoni Tàpies.

Hi participaran Laurence Rassel, directora de la Fundació, i Manuel Delgado i Aïda Sánchez de Serdio, professor/a de la Universitat de Barcelona.

CENTRES D'ART ON S'EXHIBEIX L'EXPOSICIÓ • EXHIBITING ART CENTRES: **Fundació Antoni Tàpies** • C. Aragó, 255 • BARCELONA • **MACBA** • Pl. dels Àngels, 1 • BARCELONA • **Arts Santa Mònica** • C. Santa Mònica, 7 • BARCELONA • **CaixaForum Barcelona** • Av. de Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8 • BARCELONA • **CaixaForum Girona** • C. dels Ciutadans 19 • GIRONA • **CaixaForum Tarragona** • C. Cristòfor Colom, 2 • TARRAGONA • **CaixaForum Lleida** • Av. Blondel, 3 • LLEIDA • **CaixaForum Palma** • Pl. Weyler, 3 • PALMA (MALLORCA) • **ACVIC** • C. Sant Francesc, 1 • VIC • **Can Xalant** • C. Francesc Layret, 75 • MATARÓ

• ORGANITZACIÓ:

• AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Co NC A
Consell Nacional
de la Cultura i de les Arts

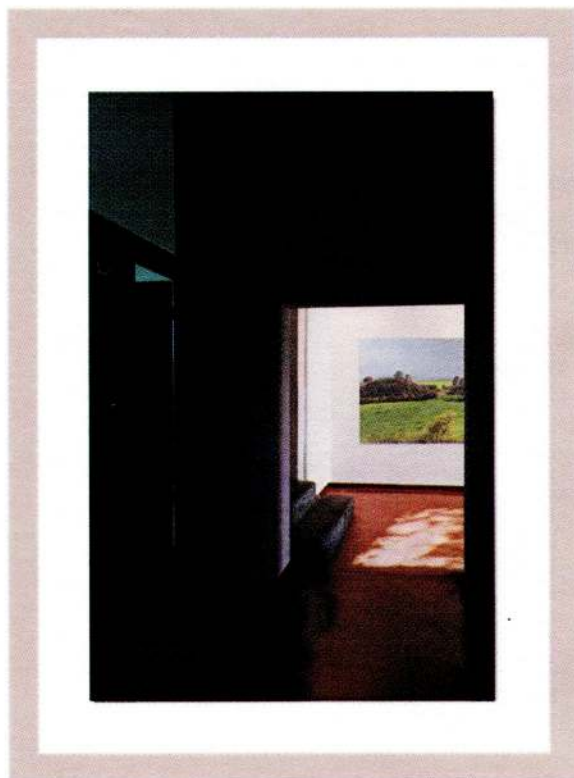

• AGRAIMENTS

Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, Hospital Clínic, Parc Sanitari Sant Joan de Déu i Serveis Funeraris de Barcelona

DEL 02 AL 31 DE DESEMBRE

Un projecte del Grup d'Etnografia dels Espais Públics de l'Institut Català d'Antropologia comissariat per Manuel Delgado i Andrea Corachán Camús

Projecte que convida a reflexionar sobre les eventuals analogies existents entre els grans contenidors urbans d'art i de cultura –museus, centres culturals...– i les institucions totals, espais destinats a confinar persones i sotmetre-les a un escrutini permanent: presons, centres psiquiàtrics, casernes, hospitals, cementiris, convents, fàbriques... La proposta combina un cicle de taules rodones on es debat la relació entre aquests dos tipus d'instal·lacions d'internament –unes d'art, les altres d'humanitat– amb l'exposició simultània d'un seguit de fotomuntatges als vestíbuls de diverses institucions culturals a Catalunya.

Exposició de la sèrie de fotomuntatges d'Andrea Corachán Camús als vestíbuls dels
centres d'art del 2 al 31 de desembre de 2011

Sessions de debat presentades i dirigides per Manuel Delgado
"L'art en claustre. Sobre el confinament de la cultura en l'era postindustrial"

Dijous 1 de desembre de 2011, a les 19.00 h.

Sessió que obre el cicle i inaugura l'exposició simultània als diferents museus.

Hi participaran Laurence Rassel i Aïda Sánchez de Serdio.

Lloc: Fundació Antoni Tàpies

Dimecres 7 de desembre de 2011, a les 19:30 h. Sessió en què participará Carles Guerra.

Lloc: Museu d'Art Contemporani de Barcelona

Dilluns 12 de desembre de 2011, a les 19.00 h. Sessió en què participaran Martí Peran i Pep Dardanyà.

Lloc: Can Xalant Centre d'Art i Pensament de Mataró

Dimarts 13 de desembre de 2011, a les 19.00 h. Sessió en què participará Carles Marqués.

Lloc: CaixaForum Tarragona

Dimecres 14 de desembre de 2011, a les 18.00 h. Hi participará Ramón Parramón.

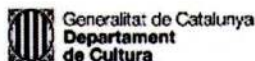
Lloc: ACVic Centre d'Arts Contemporànies.

CENTRES D'ART ON S'EXHIBEIX L'EXPOSICIÓ • EXHIBITING ART CENTRES: **Fundació Antoni Tàpies** • C. Aragó, 255 · BARCELONA • **MACBA** • Pl. dels Àngels, 1 · BARCELONA • **Arts Santa Mònica** • C. Santa Mònica, 7 · BARCELONA • **CaixaForum Barcelona** • Av. de Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8 · BARCELONA • **CaixaForum Girona** • C. dels Ciutadans 19 · GIRONA • **CaixaForum Tarragona** • C. Cristófor Colom, 2 · TARRAGONA • **CaixaForum Lleida** • Av. Blondel, 3 · LLEIDA • **CaixaForum Palma** • Pl. Weyler, 3 · PALMA (MALLORCA) • **ACVIC** • C. Sant Francesc, 1 · VIC • **Can Xalant** • C. Francesc Layret, 75 · MATARÓ

• ORGANITZACIÓ:

• AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

• AGRAIMENTS

Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, Hospital Clínic, Parc Sanitari Sant Joan de Déu i Serveis Funeraris de Barcelona